

Ugeblad og Annoncetidende
for Allinge-Sandvig,
Gudhjem, Østerlars, Hasle
Øster, Rutsker, Rø og Klømers.

Ansvarshavende Udgever:
Otto Gornitzka. - Telefon 74.
Trykt i Allinge Bogtrykkeri
Oplag ca. 3500 Eksemplarer

Nr. 106

Alm. Annoncer 10 Øre pr. mm, efterf. Gange 8 Ø.
Forretningsann. 8 - - - - - 6 Ø.

Fredag den 10. Januar

Annoncer og lokalt Stof maa være indleveret
senest 2 Dage før Bladet udgaar.

1930

I en Mørkningstime.

—o—

Jeg sad i min Stol og smaa-blundede, og naar man saadan sidder og er ved at døse hen, er det underligt, som Tankerne kommer i Flok og Følge ind paa en. — Som nu forleden Aften: pludselig kom det Spørgsmaal til mig og gjorde mig med et lysvaagen:

Er Sparsommelighed en Dyd — eller er det en Forbrydelse, der bør straffes?

Og saa tog Tankerne Fart!

I „gamle Dage“ var det en Dyd at være sparsommelig, hvilket endog gav sig Udtryk i et kongeligt Ord ved en given Lejlighed: „Nu ville vi alle spare!“ — det gavne Nationen som Helhed, og det var et smukt Træk i den enkeltes Karakterbog at tænke paa „den gamle Mand“, hvormed alsaar mentes Alderdommen; den, der havde lidt „paa Kistebunden“, var fri og uafhængig og kunde „sætte sin Hat, som han vilde“ — for at bruge et Drachmann'sk Udtryk, han blev agtet og respekteret af det almindelige Borgerskab: — „solid Fyr“ — maaske et godt Parti for den giftfærdige Datter — Fremtidsmuligheder — sin egen Mand o. s. v.

Det var den Gang! Ugelønnen var ganske vist ikke stor (det er den forresten heller ikke nu); men med lidt god Vilje og do. Økonomi kunde det dog lykkes en og anden at samle sig en lille Sum af surterhvervede Penge, der kunde komme ham tilgode ved given Lejlighed.

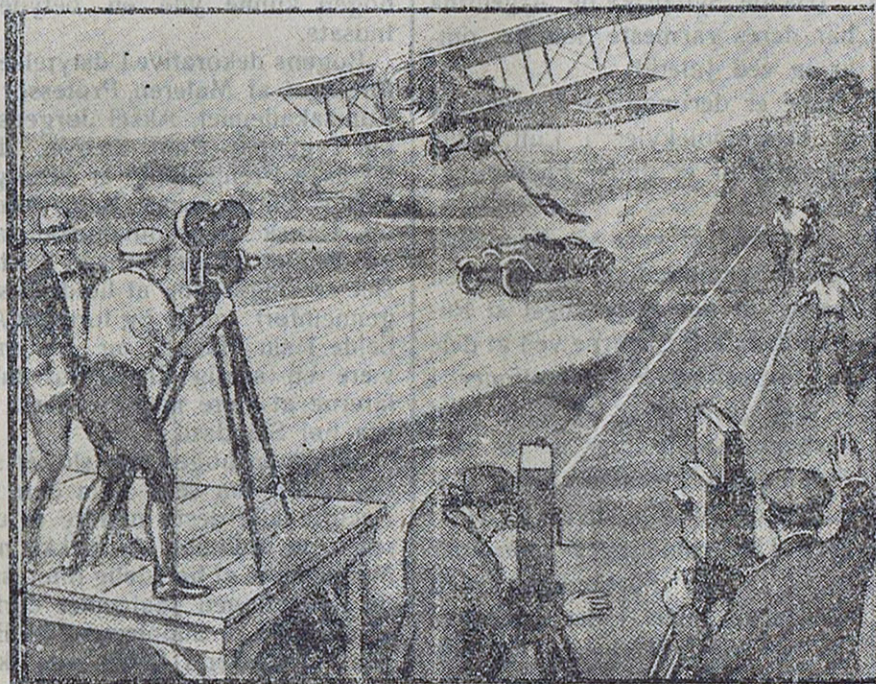
Men nu — —

Jeg skal fortælle en lille dagligdags Historie, som strækker sig fra den sidste Rest af de „gode gamle Tider“ til vore Dage.

Han var Haandværkssvend, — havde lært, hvor Mester selv gik med i Arbejdet, — tidlig op om Morgenen for at feje Gulv i Værkstedet, fyre i Kakkelonnen om Vinteren o. s. v., — hjemme (hos Mester) inden 10 Aften. Ingen „Udskejelser“ eller Uregelmæssigheder taaltes — militærisk Facon næsten. — Naa, jeg ønsker ikke den Tid tilbage, — det gør min Ven heller ikke, — men den gav ham et godt Grundlag for Livet.

Da han fik udlært, tog han „Ranselen paa Ryggen og Staven i Haand“ og drog — som Skik var i hine Tider — Syd paa — arbejdede et Par Aar i Udlandet, kom hjem, arbejdede nogle Aar og giftede sig; han og hun passede godt sammen, de havde sat sig et Maal, og de var enige om at arbejde hen til dets Opfyldelse; de var nøjsomme og sparsommelige, og i Løbet af nogle Aar havde de naaet det første Stadie paa Vejen til deres Ønskers Maal: de

Halsbrækkende Filmsoptagelser.

Særlig i Amerika kræver Publikum nervepirrende Film, og det ene Selskab søger at overgaa det andet i Sensation. Oftest gaar det godt, og Selskabet indkasserer svimlende Summer og udbetaler fyrstelige Gager til de agerende; men det hænder ogsaa, trods al Paapasselighed, at der sker en Katastrofe som nu forleden i Kalifornien, da to Flyvemaskiner, fyldt med Filmsfotografer, stødte sammen og brændende styrtede i Havet. — I ovenstaaende har vor Tegner søgt at illustrere en spændende Optagelse, der imidlertid ogsaa har lokket andre Fotografer til; men, som det ses paa Billedet, faar de ikke noget ud af at „dreje gratis“.

fik bygget et lille Hus, som gennem maanedlige Renter og Afdrag engang langt ud i Fremtiden skulde blive deres eget. Det kunde jo ikke lade sig gøre uden personlige Af-savn, — Sygdom og Arbejdsløshed, Børnene og andet kunde jo nok varskelliggøre deres Ønskers Opfyldelse; men Mutter var flitig og økonomisk — ikke bange for at tage fat, og med smaa Midler byggedes og hyggedes Hjemmet, og første Del af Maalet blev naaet: en skønne Dag var Huset deres — kvit og frit.

Men successive med Afdragene paa Huset mødte Skattevæsenet med Krav om sin Andel. der stod „Kapital“ i Huset; Renterne af denne Kapital var Indtægt, og den indestaaende Kapital var „Formue“ selvfølgelig! — men Skattevæsenets Krav steg uhyggeligt, eftersom Afdragene paa Huset steg; og en skønne Dag tog vore Venner sig til Hovedet: hvad er dog dette? — der gaar Petersen, — han har ikke Familie; han har større aarlig Indtægt end vi, — kun bruger han den efterhaanden, han sparer ikke, men nyder Livet og nægter sig selv intet; han betaler vel sin Skat af sin Indtægt, saa vidt den kan kontrolleres, — og han ler ad os, fordi vi sparer og er ærlige overfor Selvangivelsesblanketten og som Følge deraf kommer til at betale langt højere Skat end han.

Ikke desto mindre — vore Venner sparede videre: Børnene kunde jo komme til at trænge, — der kunde komme trange Tider paa forskellig Maade, det gjaldt om at

have „lidt i Ryggen“ — ogsaa med de gamle Dage i Vente. Det gik smaat; men der føjedes dog Skilling til Skilling. De havde Orden i deres Pengesager; hver Fredag Aften, naar Fatter kom hjem med Ugelønnen, fordeltes denne i forskellige Æsker: Hus-holdning, Skat, Kontingenter, Beklædning, Brændsel etc. — hver Æske fik sin Part, — Fornøjelser havde ingen Æske.

Men en skønne Dag fik vore Venner et Spørgeskema tilsendt; det var meget nærgaaende, men ærlige og sandtru, som de var, fortav man intet, og Resultatet blev: de kunde ikke mere være Medlemmer af den Sygekasse, hvortil de havde betalt Kontingent inæsten 40 Aar, men henvistes til de bemidledes Kreds, hvor Kontingentet er betydeligt højere og Goderne betydeligt mindre. Atter tog vore Venner sig til Hovedet: Der gaar Petersen, — han har ogsaa faaet Spørgeskema, — han har fremdeles større Indtægt; men han er ikke bleven overflyttet; han har ingen Formue. Og Petersen nyder fremdeles Livet, bruger sine Penge — hvad han jo har Lov til, kan han klare den et Par Aar endnu, kan han jo faa Aldersrente, og naar han intet ejer, venter han jo at opnaa denne efter højeste Skala, kan han saa hapse sig en lille Tjans ved Siden af, kan han jo se en sorgløs Alderdom i Møde. Og han ler fremdeles ad de sparsommelige.

Men nu begynder det at gaa op for vore Venner: Hvor har vi dog været dumme! Vi har svaret

hver sit, betalt vore Skatter og Afgifter fuldt ud, kort sagt opfyldt vore Borgerpligter helt og fuldt; nu profiterer Petersen af vor Sparsommelighed; vi er i den Alder, hvor ogsaa vi var berettigede til Aldersrente; men saa lyder det: „De har jo Formue, — der sker et Fradrag i Deres Aldersrente af saa og saa mange Kr.; naar De har spist nogle af Deres sammen-sparede Penge op, kan vi tales ved igen.“ — Og saa ny ydmygende Undersøgelse.

Nu er vore Venner ved at være gamle, — de lever med god Samvittighed om at have gjort, hvad de kunde for at klare sig selv; men indbyrdes siger de til hinanden: „Hvad har vi i Grunden haft ud af Livet? Vi har spinket og sparet og nægtet os selv alt, hvad der kunde sætte lidt Kulør paa Tilværelsen, — og hvad nu? Stat og Komune opfordrer gennem sine Organer til Sparsommelighed, men i Praksis modarbejder man denne; de, der har brugt alt, skal først hjælpes.“ —

Ja det er et lille Virkelighedsbillede. Det er maaske ikke alle, der forstaar den Bitterhed, der giver sig Udtryk i ovenstaaende Skildring. Men forstaar man da ikke den Uretfærdighed, der be-gaaes ved at lægge den saa højt lovpriste Dyd: Sparsommelighed saa mange Sten i Vejen. Naar der endelig skal beskattes (og det kan jo ikke undgaas under den nu-værende Samfundsordning), saa beskat Arv, Aktieudbytte og anden Fortjeneste paa andres Arbejde; men tag dog lempeligt paa den Smaaemand, der sætter en Ære i at klare sig selv længst muligt, — lad den Tanke dog ikke faa Lov at fæstne sig i hans Sind: Lad bare staa til — det offentlige klarer Ærterne! — Det slapper Selvagtelsen, og det giver Bagslag til hele Nationalvelstanden. Lad Skattegrænserne blive rummeligerel Bort med Sygekasseloven eller sæt Indtægtsgrænserne højere op, og giv os en Folkforsikring, hvor enhver med lige Ret og uden Ydmygelse af nogen Art kan sikre sig en i hvert Fald for Udkommet sorgløs Alderdom.

Typ. Tid.

Udenfor Redaktionen.

—o—

Brand-Katastrofen i England.

Nytaarsaften blev den ganske Verden opskræmmed ved at høre og læse om den frygtelige Brand i Biografteatret i Paisley i Skotland, hvor 72 Børn mistede Livet, ikke som Følge af Ilden eller Trængselen, men ved Kvælning af den

stærke Røg, som den brændende Film udviklede.

I et bornholmsk Blad saa vi bl. a. et Billede forestillende en fortvivlet Moders hjerteskrærende Genkendelse af sit Barns Lig.

Overalt i Landet er Spørgsmaalet rejst: Kan en saadan Katastrofe ogsaa ske her i Landet?

Berlinske Tidende har bl. a. intervjuet Brandinspektør Borup i København om Sikringsforanstaltninger i de danske Biografer og Brandinspektøren udtalte bl. a.:

„Nej, det kunde næppe ske. Vi har meget strenge Bestemmelser for København og Frederiksberg, og de samme Regler er forøvrigt nu paabudt for hele Landet. Bl. a. skal Filmsfremførelsen foregaa i et brandsikkert Rum, der ikke staar i Forbindelse med Tiiskuerrummet, men fører direkte ud i fri Luft og hvor kun de to Mænd, der foreviser Filmen, opholder sig. Det hænder jo hyppigt, jeg kan næsten sige dagligt, at der gaar Ild i den brandfarlige Fiim, men Operatoren river den da straks væk, og Publikum mærker intet.“

Fra Sagkundskabens Udtalelse skal vi fæste Blikket paa vore Biograførhold her i Allinge og tillade os at fremhæve følgende:

At Operatormmet er beklædt med Zinkplade; men er saa lille, at Manden lige kan staa i Rummet og dreje Filmen, medens de ikke i Maskinen værende Film ses liggende udenfor Operatormmet paa en Træbænk midt imellem ofte i Smug røgende Publikum.

At Operatormmet staar paa Balkonen mellem Publikum uden direkte Indgang fra fri Luft.

At de to Udgange begge er ved Foden af nævnte Balkon.

At den fra Biografen førende Stentrappe i Tilfælde af Brand vil virke højest uheldigt.

Vi tillader os at spørge: Er ovennævnte Forhold fuldt udbetragende for Publikum?

Flere Forældre.

Skyerne glider.

Kan selv den frodigste Menne-skefantasi udtænke et mere forunderligt Eventyr eller forme et mere romantisk Drama end dem, Skyerne daglig fortæller enhver, der har Øren til at høre med og Øjne til at læse med!

For Dag og Nat føjes der en ny Sætning til det uendelige Eventyr. Paa den klare, blaa Himmel, der det ene Øjeblik strækker sig skyfri fra Horisont til Horisont, opdager man pludselig et Par Minutter efter, en lille, hvid Sky. Hvor kom den fra? En Time senere er det blaa Hvælv maaske halvvejs skjult af drivende Skyer, tilsyneladende opstaaet ud af intet, og endnu nogle faa Timer senere har sorte, tunge Skymasser taarnt sig op og sender Strømme af Regn

og Sne ned, en Del af de femten Millioner Tons Vand, der i hvert eneste Sekund hele Døgnet igen styrter ned over Jorden! Eventyret er i fuld Gang, for vi kan alle forstaa, at femten Millioner Tons Vand i hvert eneste Sekund nødvendigvis maa indvirke paa Jordens Form!

Hvad gav Stødet til at danne den første lille, hvide Sky! Den opstod maaske i Dugdraaben paa et Rosenblad, eller i Taaren paa Barnets Kind, eller i den Sveddraabe, der perlede paa Arbejderens Pande — ingen Fugtighed er for ubetydelig til ved sin Fordampning at give Stødet til Dannelsen af en Sky. Som uendeligt smaa fjerlette Sæbebobler, frigitte ved Luftens Varme, trækkes de fuldstændig usynlige Dampmolekyler op i Luften, løftes og føres videre af Vinden, presses opad af nye Molekyler, indtil de naar et Punkt i Atmosfæren, hvor Varmen er for ringe til, at de kan bibeholde deres Dampform.

Den uendelig lille Dampmolekyle forandres atter til Vand, men dens Vægt er for ringe til, at den kan overvinde Trykket nedefra. Og som det gaar den, gaar det Millioner og Billioner af andre Dampmolekyler rundt, ligeledes forvandlede til Vand. Saa sker det uundgaelige: de smaa Vandmolekyler tiltrækkes af hinanden, hager sig fast i hinanden og danner smaa bitte Draaber: flere og flere Draaber kommer til, og til Slut dannes der en samlet Masse af uendelig fine Draaber — den lille Sky er traadt ud i Livet!

Hvis Forvandingen fra Damp til Vand sker lige i Nærheden af Jorden, vil Skymassen vise sig som Taage; hvis den foregaar meget højt oppe, og Luftstrømninger eller direkte Tryk fra neden driver Vandbraaberne bestandig højere op, vil de tilsidst forandres til smaa bitte Is- og Snekrystaller. Eller maaske fører Vinden den nydannede Sky hen til varmere og mere tørre Luftstrøg, hvor Processen gentages, og Vandet atter adskiller sig i Dampmolekyler — Skyen forsvinder! Ofte paa hede Sommerdage, naar Solen opvarmer Luften i usædvanlig Grad, vil man kunne se saadanne Smaaskyer opløse sig og forsvinde, som om de bestod af Røg.

De smaa bitte Vanddraaber, der klynger sig til hinanden oppe i Luften, er imidlertid altfor uselvstændige, altfor lette og paavirkelige til, at de kan danne et samlet Hele, hvis de ikke har faste Punkter at slutte sig til. Men til Held baade for Skydannelsen og derved for Jordens Beboere er der altid i Luften en Uendelighed af faste Punkter i Form af Støvgran, der af Vinden føres op i de højere Lag. Enhver Stue leverer sit Bidrag af Støvgran; en ophedet Landevej giver store Mængder; en Vulkan sender sine Askepartikler Hundrede af Kilometer bort, og fra Fabriksskorstene i de store Byer, driver Røgen Billioner af Støvgran op i Luften for at danne faste Punkter til Hjælp ved Skydannelsen. I en eneste Kubikfod Luft over en saadan Fabriksby findes der dobbelt saa mange Støvgran, som der er Indbyggere paa hele Jorden!

I Forvejen er Luftlagene som bekendt opfyldte af det saakaldte kosmiske Støv, Partikler, der stammer fra andre Kloder og, om man maa sige, „fyger“ af dem under Himmeligemernes Fart gennem Verdensrummet. Ogsaa saadanne Partikler kan danne Kernen i en Vanddraabe, idet de trænger ind i Jordens Atmosfære.

Til disse Støvgran klammer de

smaa Vanddraaber sig, og Skyen driver videre paa sin Vej gennem Rummet, idet flere og flere Draaber slutter sig til dem, der allerede har dannet sig omkring Støvpartiklerne. Og saa kommer endelig det Tidspunkt, da Vægten af disse Draaber bliver saa stor, at den overvinder Trykket fra neden, og Draaben, eller som Regel hele Skyens Indhold, styrter ned paa Jorden som Regn, undertiden til stort Mishag for den kortsynede Slægt.

Kredsløbet er fuldendt! — Den lille Dampmolekyle, der fremkom, da Taaren paa Barnets Kind begyndte at tørre ind, er fløjet op i Luften, har atter forvandlet sig til en Vandmolekyle, har forenet sig med andre af sin Slægt og har klynget sig til et Støvgran for saa tilsidst, efter at være ført videre til maaske fjerne Egne, som Regn at yde sit Bidrag til at frugtbar gøre den Jord, som vi alle lever af. — Hvor i Fantasiens Rige findes vel et skønnere og mere storslaaet Eventyr?

Videnskaben, der jo ellers systematisk ødelægger ethvert af Naturens skønne Eventyr, hjælper i dette Tilfælde med at gøre det endnu mere straalende og storslaaet. Den fortæller os med sin sædvanlige snusfornuftige Grundighed lidt om det uhyre Omdannelsesarbejde, som uafbrudt foregaar for at danne Skyerne og derigennem Regnen. Saaledes har den udregnet, at der skal tredive Billioner Vandmolekyler til at danne en enkelt Regndraabe, saa dets vimpler for En ved Tanken om den Proces, der foregaar for at fremskaffe de femten Millioner Tons Regn, der hvert Sekund styrter ned over vor syndige Jord! Endvidere meddeler Videnskaben, at Skyer er meget luftige Begreber, saa luftige endda, at en Sky paa Størrelse med Peterskirken i Rom — en af Jordens største Bygninger — næppe nok indeholder saa meget Vand, at det kan fylde et almindeligt Badekar! Man faar unægtelig heraf en Forestilling om, hvor store de Skyer er, der kan nedsende Regn i Dagevis og forvandle alle vore Veje til Sumpe og Moradser.

Og dog er det ikke saa meget i Højden, at Skyerne virker saa imponerende. Stort mere end ti Kilometer over Jorden naar ingen Sky, men derimod er Længdeudstrækningen temmelig ubegrænset, ligesom Tilførslen af nye Skydannelse er fuldstændig ubegrænset. Naar vi i Aviserne læser de meteorologiske Beretninger om, at der er lavt Lufttryk f. Eks. over Danmark, saa ved alle de smaa Vandmolekyler allerede dette i Forvejen. Fra alle de omgivende Egne, hvor der er højere Lufttryk, kommer Molekylerne pilende, og hvis ikke nye Luftsvingninger finder Sted, fortætter de smaa Molekyler sig og styrter sig hurtigst muligt ned over Danmark i Form af mere eller mindre voldsomt Regn. Omvendt, naar der i Danmark er højt Lufttryk, sendes Molekylerne ud til andre Lande, og Danmark selv har smukt Vejr med høj, klar Himmel. Den stadige Bevægelse i Luftstrømningerne forhindrer imidlertid, at de meteorologiske Meddelelser kan blive mere end begrænsede Spaadomme, idet Lufttrykket kan forandre sig i Løbet af utrolig kort Tid ved Bevægelser, som vi endnu ikke kan kontrollere.

Medens Regndraaberne aldrig bliver større i Omfang end en Ært — og kun et meget voldsomt Skybrud har saa store Draaber — kan Hagl antage anseelige Dimensioner. Juleaften 1923 faldt der i Prætoria i Sydafrika Hagl saa

store som Tennisbolde, og anden Juledag 1920 var der en heftig Haglstorm over Byen Cordoba i Argentina, hvor der faldt Hagl, som vejede indtil halvandet Pund! Hvorledes Hagl dannes, er man endnu ikke ganske klar over. Ved Genenskæring viser det sig, at de bestaar af flere Lag, og man mener da, at de fremkommer ved, at Vanddraaberne først føres saa højt op i Atmosfæren, at de fryser til Is, hvorpaa de, paa deres Vej ned mod Jorden, omgives af bestandig nye Lag af Vanddraaber som straks fryser paa Grund af Haglets egen Kulde. Det er særlig varm Luft og et usædvanlig stort Antal Dampmolekyler, der driver Vanddraaberne op i de kolde Luftlag, og derfor forekommer Haglvejr kun paa særlig varme og trykkende Dage i Sommeren.

(Baade Sydafrika og Argentina har deres varmeste Sommer omkring Juletid).

Sne er derimod ren Fortætning af Dampmolekyler i Luft, hvis Temperatur er under Frysepunktet.

For ikke at gøre sit Renomme helt til Skamme, har Videnskaben forsøgt at ødelægge noget af Romantiken ved Skyerne ved at dele de forskellige Skyformationer i forskellige Klasser og give dem bestemte Navne. Der er tre Hovedafdelinger, nemlig Cirrus, Cumulus og Stratus, hver fordelt i flere Underafdelinger indtræder de i talrige Forbindelser med hverandre, men i det praktiske Liv har disse Navne og Klassifikationer kun ringe Interesse.

Ringene omkring Solen eller Maanen er af to forskellige Slags. De klart afgrænsede, smalle Ringe i nogen Afstand fra Lyset, dannes af de saakaldte Cirro-Stratus Skyer, der ligger meget højt oppe i Luften, hvorimod de brede, udflydende og ofte uklart farvede Ringe, der slutter tæt om henholdsvis Solen eller Maanen, som Regel skyldes Taagedannelser. Det er disse sidste, der faar Vejrkyndige og Landmænd og Søfolk til at spaa Regn den næste Dag, og hvis ikke særlige Luftstrømninger fremkommer, skal det ogsaa nok passe.

Der ligger talrige andre Eventyr gemt i Skyerne, Eventyret om Regnbuen, om Solopgange og om Solnedgange. Alt er Udtryk for det aldrig hvilende Arbejde, der foregaar i Naturen for at omdanne og maaske forbedre — sikkert er det i hvert Fald, at selv den frygteligste Cyklon eller den mest ødelæggende Haglstorm altid gør ligesaa megen Gavn, selv om Resultatet maaske først viser sig i senere Generationer. Naturen kender ikke til Død, som ikke samtidig bærer Spiren til Liv.

Jubilæumsbogen 1930.

En fornem og praktisk Aarbog.

—♦—

Dansk Presse-Forlag har i disse Dage udsendt den tidligere bebudede Jubilæums-Aarbog for 1930. Bogen, der redigeres af Redaktør cand. polit. L. Estrup, med faglige og journalistiske Medarbejdere hele Landet over, indledes med et Forord, hvori der peges paa dens dobbelte Formaal som praktisk Haandbog, ikke mindst for Pressen, der her let og hurtigt vil kunne finde Oplysninger om jubilerende Personer, Virksomheder o. s. v., og som Arkiv for enhver historisk Stof. Til Indledningen slutter sig en smuk Gengivelse af et Par af de ældste danske Jubilæumsskrifter.

Registrene over Aarets Jubilarer falder dels i et alfabetisk, dels i et kronologisk Afsnit. En særlig

fyldig Omtale er viet Aarets tre store Jubilæer: Kong Haakon VII's Regeringsjubilæum, det islandske Altings 1000-Aars Jubilæum og Københavns Raadhus 25-Aars Jubilæum, skrevet henholdsvis af Magister Peder Hansen, Bibliotekar, Dr. phil. Sigfus Blöndal og Raadstuearkivar, Magister Axel Linvald.

Jubilæumsbogens sidste, største Afsnit er forbeholdt de jubilerende Erhvervsvirksomheder, deriblandt saa kendte Navne som Grundernes Hypotekforening, Hotel d'Angleterre, Sparekassernes Fællesrepræsentation, Raadhusapoteket osv. Den Betydning, som ligger i, at der Aar for Aar kan samles et let tilgængeligt Stof om det Initiativ og den Dygtighed, der udfoldes indenfor vore Erhvervsvirksomheder, kan ikke overvurderes. Vor Tids Historie er i fremragende Grad Erhvervshistorie, vor Tids Bedrifter økonomiske Bedrifter. Men hele dette Stof har hidtil været altfor utilgængeligt for Offentligheden. Her vil Jubilæumsbogen kunne yde en betydelig Indsats.

Bogens dekorative Udstyrelse er foretaget af Maleren, Professor v. Kunstakademiet, Aksel Jørgensen og Tegneren Poul Sæbye, den tekniske Fremstilling er besørget i Chr. Christensens Bogtrykkeri, og Dansk Reproduktionsanstalt, og Bindet er fra Anker Kyster. Det er velgørende at holde et saa gennemført smukt og fornemt Arbejde i sin Haand, og det maa være en særlig Glæde for Jubilarene at være med i et Værk, af saa høj Standard.

Jubilæumsbogen har sluttet sin Redaktion saa sent som den 19. Decbr. Ikke desto mindre er der siden da indløbet en Række nye Meddelelser af betydelig Interesse, og Redaktionen paatænker derfor at udsende et Supplement til Bogen. Jubilarer i 1930, som ikke har besvaret Redaktionen Henvendelse, kan ogsaa endnu naa at komme med i det smukke Værk.

Vi er for Nordbornholm anmodet om at indsende Oplysninger om Jubilarer til Forlaget. Disse kan altsaa henvende sig til os, og vi vil besørge Meddelelserne videresendt franco.

Ved De-

at der paa Malabarkysten i Indien vokser et Træ, der ved Afkogning giver et Produkt, som ligner Talg, og af hvilket man kan støbe Lys.

at Ingeniør oprindelig er en Militærtitel; saaledes kaldtes i gamle Dage i Italien og Spanien de Bygmestre, der gav sig af med at konstruere Maskiner for Kasteskys.

at Sukker fremkommer i Barken af henvend 200 forskellige Trævækster.

at Amerika leverer henvend 4/5 af Verdens Bomuld.

at om alle i Verden cirkulerende Penge fordeltes ligelig, vilde ethvert Individ faa — 30 Dollars.

at siden 1708 har ingen britisk Regent gjort Brug af sin Veto-Ret overfor Parlamentet.

at Menneskets Muskler og Ben er istand til at udføre 1200 forskellige Bevægelser.

at der kræves 800 Roser til at fremstille en Skefuld ægte Rosenolie, og

at mindst 1000 Mennesker i London ernærer sig som Lommetyve.

at Fortidens Romere brugte pulveriseret Østersskal som Tandpasta,

at Udtrykket „Vanen er det halve Liv“ stammer fra en Afhandling af Cicero,

at Videnskaben mener, at Solen endnu i 30 Millioner Aar har Varme nok til at vedligeholde Liv paa Jorden,

at almindeligt Kogsalt indeholder 1 pCt Marmor, og

at en Rumæner og en Ungarer fornylig ægtede hinanden uden at kunde en Tøddel gensidig af deres Sprog, men at de klarede sig udmærket ved Hjælp af Engelsk og — Fingersproget.

Olsker

Anden Nytaarsdag samlede endnu flere Familier end sædvanlig ved tidligere Aar til Husmandsforeningens Julefest i Forsamlingshuset. Det Grantræ, der i Dagens Løb var omdannet til Juletræ blev belyst, og Formanden aabnede Festen med at byde alle velkommen og udtalte Haabet, at alle maatte være enige om og være med til at gøre denne Fest saa god som mulig Pastor Pedersen ledede Festen med en lille Indledningstale, kendte Julesalmer blev sunget og nogle Smaafortællinger oplæst i Løbet af Aftenen. Efter Indledningen fik Børnene gratis Kaffe, hvorefter de alle blev samlet omkring Træet og fik hver en Pose med Julegodter og en Appelsin ligesom Skik og Brug har været i flere Aar; men som et Tegnpaa, at denne Julefest var vellykket kan nævnes, at der i Aar var samlet 92 Børn om Træet for at faa deres Pose og Appelsin. Da Klokkeren var lidt over 11 sluttede Præsten den gode og glade Aften. K.

Læsning.

Der er Ild i Ovnen eller Kammen for første Gang. Din Lampe er tændt og breder sit hyggelige Skær over din Stue. Du har spist, Kaffen er skubbet tilside og du har en lang, hyggelig Aften for dig. Mens Efteraarstormen tuder udenfor, sidder du fredeligt med din Bog i de dejlige Timer.

Saadan kommer Lampelysets og Bogens Aarstid til os Aar efter Aar, hilst som en god og kærligkommen Ven... og endnu en Gang staar vi overfor det evigt tilbagevendende Problem: Hvad skal vi læse?

For Manden, der forfølger et bestemt Fagstudium er Valget ikke saa svært endda... men saa meget des værre for dem, der udgør den store Mængde af det læsende Publikum. Dem, der læser for i Almindelighed at forøge deres Viden og for at blive underholdt.

Hvad skal de tage fat paa. Hylterne svulmer af Læsning baade i Bogladerne og Bibliotekerne... hvordan skal jeg i dette Kaos af Papir og Tryksværte finde det, der passer for mig?

Ja... der gives endogsaa blandt alle disse mange Bøger hele Vejledninger i at vælge Bøger, saa man faar det størst mulige Udbytte af dem... men lad mig først og fremmest raade dig til at gaa uden om den Slags Ledetraade. De lægger dig i en Spændetrøje og gør det, der skulde være en herlig Rekreation og Fritidsbeskæftigelse, til et aandeløst og kedeligt Arbejde.

— Jeg gaar ud fra, at ethvert Menneske, der overhovedet føler Trang til at læse en Smule udover Knaldromaner og Avisoverskrifter, ogsaa har Interesser, enten de saa er af teknisk, historisk eller skønlitterær Art. Nuvel, samtidig med at du lægger Kul i din Kælder for Vinteren, saa sørg for at skaffe dig et godt Lager af Bøger, der strejfer din Interesse. Men begynd ikke at grave dig ned i Værkerne, som om du skulde fabrikere en Doktordisputats eller op til Eksamen. Der er en Maade at læse paa, der er som at drive en Tur i Mark og Skov, snart hastigt snart langsomt, tage et langt Stræk, og saa dvæle ved et af de smukke Steder, man kommer forbi, og glæde sig over dets Pragt. Det er maaske ikke den Læsning, der giver den største positive Viden... men det er den, der skaber Hjerterets Dannelse.

Og er det ikke den, vi først og fremmest trænger til i vore Dage?

Jagten paa Pelsdyr, Besiddelsen af Pelsværk har gennem umindelige Tider været en Faktor af verdenshistorisk Betydning — den har ført til Opdagelsen af nye Verden, den har været Aarsag til Krige, den har mere end en Gang ændret Landkortenes Udseende.

Engang var Pelsværk en kongelig Gave, fyrstelige Krigsfanger er blevet udløste med Pelsværk, og i vor egen Tid kappes Pelsværket med Guldet og de ædle Steene om Rangene som de skønneste, mest attraaværdige Prydelser. — Det var Jagten paa Pelsdyr, der førte til Opdagelsen og Kolonisationen af hele det nordamerikanske Fastland. — Før en Skov var ryddet, en Mine aabnet eller en Jernbane anlagt, havde Pelsjægere og Pelshandlere brudt deres vildsomme Stier gennem Urskovens Stillehed — første Gang Europa betalte en Regning til Amerika, var Beløbet en Betaling for Pelsværk.

— Over Asiens øde Vildmarker gaar Jagten efter Pelsværk, i Nomadernes snavsede, fattige Celler maales Mænd efter deres Evne som Pelsjægere og Stammens Anseelse efter Antallet af fangede Dyr. Og der var en Tid, da russisk Asien saa at sige var Eneleverandør til det europæiske Pelsmarked. Men saa kom Krigene og Ruslands Sammenbrud, ogsaa Pelshandelen blev ødelagt, og Amerika — det overalt indtrængende og sejrende Amerika — erobrede Markedet.

Amerikas Pelshandel, lige saa gammel som Landets Kolonisationshistorie, blev saa at sige grundlagt i Aaret 1610, da Henrik Hudson, en hollandsk Opdagelsesrejsende og Pelshandler, trodsende alle Farer og Strabadser, stod ind i den Havbugt, som senere kom til at bære hans Navn. — Henrik Hudson organiserede baade Jagten og Handelen i de nordlige Territorier — efter ham fulgte det vældige Selskab, „The Hudson-Bay Company“, Amerikas ældste handelsdrivende Kompagni. „Hudson-Bay“ voksede og voksede, indtil det havde sine Stationer spredt over hele det vældige Fastland fra Atlanterhavet til det stille Ocean. — Senere kom Konkurrenter til, baade engelske og franske Jægere og Handelsmænd. Men det gamle, sagnomspundne Hudson-Bay har stædse formaaet at hævde sig som Verdens største pelshandlerne Organisation.

Pelsmoden er et af de mest stadielige Luner. — Gennem Aarhundreder har smukke Kvinder ladet deres Skønhed flattere og kærtegne af det bløde, varme Pelsværk. — Senest har Moden tilmed dekoreret Sommerpelsværk; i New York og Los Angeles, i Paris og London, i Nizza og København, over hele den civiliserede Verden raabes der paa Pelsværk hele Aaret rundt; og haardføre hærdede Mænd søger ud over Canadas Ødemarker, ud i de snestille Skove, i arktiske Vidder mørke for at finde Pelsværk, der kan tilfredsstille Begæret. Maaneder igennem maa de vende Ryggen til Civilisationen — gennemstrefte Omraader større end hele Europa med de glammende Hunde som deres eneste Kammerater og de hylende Ulve som den eneste Musik. Thi vel har de seneste Aar været Vidne til en voldsom Opblomstring af den kunstige Pelsopdræt — og denne har ogsaa sin Mission at opfylde — men alligevel kan Markedet aftage hvert eneste Stykke Skind, der bringes hjem fra de ukendte Regioner.

Særlig stor er Efterspørgselen efter Ræve, og næsten alle — i hvert Fald alle de gode, smukke Exemplarer, kommer fra Kysten langs Nord-Vest-Passagen, til hvilken de canadiske Pelshandlere hvert Aar udsender Ekspeditioner. — De smukkeste og bedste Ræve kommer fra Hudson Bay Kysten og Baffins Land eller helt oppe fra det fjerne Alaska.

Tak for udvist Opmærksomhed ved vort Bryllup.

Ella og Ejnar Jensen,
Sandvig.

Idrætsforeningen „Dannebrog“, Rø
afholder gratis Bal for Medlemmerne SØNDAG d. 18. Jan. Kl. 8 paa Th. Bendtsens Sal.
Medlemskortene for 1929 fornyes Nye Medlemmer bedes bestille Kort ved Tlf. Rø 43 senest 3 Dage før Festen.

Olsker Sygekasse
Resterende Kontingent til Sygekassen for Aaret 1929 maa være indbetalt inden d. 12. Januar, hvis ikke Medlemsretten skal fortales.
Bestyrelsen.

All.-Sandv. Sømandsforening
afholder ordin. Generalforsamling paa Forsamlingshuset „Hammershus“ ONSDAG d. 15. Jan. Kl. 8.
Bestyrelsen.

Flink, yngre Pige
søges paa Grund af Sygdom
Hammersholm.

Priserne nedsat!
Bestil i egen Interesse Deres Frakke eller Klædning hos
Skræder H. Olsen, Tein.
Iste Kl.s Arbejde garanteres.

Et 4-Fags Hus
er til Salg i Tein.
Joh. Nielsen.

En sund Gylte,
farrer den 17. i denne Maaned, er til Salg eller Bytte med en frisk Lødeko eller Kvie.
Svartingehus ved Tein.

To Lødekvier
samt skotske Hyrdehunde-Hvalpe er til Salg hos
Victor Olsen Bøgeskoven Rø.
Telefon Gudhjem 97 x

En flink, yngre Karl
kan straks eller til 1. Februar faa Plads
Kildesgaard, Olsker.

Bogholder Chr. Koefoed
Nørregade 55, Allinge.
Revision — Statusopgørelse
Regnskabsføring
Skatteskemaer etc.

Hestekød
sælges Fredag og Lørdag.
Charles Pedersen, Skolegade.
Gode Spisekartofler sælges
Tlf. Allinge 118.

Stue- & Vækkeure,
Lommeure,
Herre- og Dame-Armbaandsure,
Urklæder og Urarmbaand
i stort Udvalg.
Conrad Hansen, Tlf. Allinge 140.

Aprikoser.
Et lille Parti Aprikoser fra forr. Høst udsælges til 80 Øre kg.
Tørrede Æbler i Skiver, gammel Høst, 120 Øre kg.
Tørrede, borede Æbler, gl. Høst, 150 Øre kg.
Fersken, gl. Høst 150 Øre kg.
S. B. Larsen, Allinge.

Missionsuge i Rø afholdes om Gud vil
fra Søndag den 12. til Lørdag den 18. Januar med følgende Talere:
Søndag d. 12. i Salen Kl. 7,30 Sekr. Thinggaard.
Mandag - 13. i Kirken Kl. 3 Pastor Petersen.
Tirsdag - 14. i Salen Kl. 7,30 Miss. Wammen.
Onsdag - 15. i Salen Kl. 7,30 Sekr. Magnild.
Torsdag - 16. i Kirken Kl. 3 Miss. L. P. Hansen.
Fredag - 17. i Salen Kl. 7,30 Emil Hansen.
Lørdag - 18. i Salen Kl. 7,30 Janus Dam.

Missionsuge i Olsker Missionshus
MANDAG den 13. Kl. 7,30 J. Dam.
TIRSDAG — 14. i Kirken Kl. 3 Pastor Knudsen.
ONSDAG — 15. Kl. 7,30 Wammen.
TORSDAG — 16. Kl. 3 Magnild.
FREDAG — 17. Kl. 7,30 Thinggaard.
LØRDAG — 18. Kl. 7,30 Simonsen.
Alle er hjertelig velkomne.

Vort aarlige Udsalg
begynder Lørdag d. 11. Jan. og De kan stole paa, at der bliver „Smæk for Skillingen“. Hver eneste Stump er nedsat, og en Masse Varer faar Lov at gaa for rene Spotpriser.
Store Varebunker sælges fra Vinduene; men vi har ogsaa alt det, De ikke kan se ude fra.
Har De Brug for Varer af nogen Art, er det fin Fortjeneste at besøge os nu,
10 pCt. er den mindste Rabat paa alle kurante Varer, men en Masse f. Eks. Herre- og Drengehabitter, Benklæder, Kjøler, Dame- og Børnefrakker, Kjøletøj, Gardiner, Undertøj, Dame og Børnestrømper sælges med **25 pCt.** — ja, lige til halv Pris.
Varerne skal jo ses; det er ogsaa umuligt at nævne alle Priser — blot et Par Eksempler:
Glat Tvistlærred 44 Ø.
Svær kipret Tvistlærred 74 „
God Medium 55 „
Viskestykkedej 38 „
do. svær halvlinned 68 „
Hellinned Haandklædedej 98 „
Pyjamasflonel 68 „
Lagedowlas 118 „
Kulørte Kaffeduge 158 „
Færdige Viskestykker 44 „
Gode Frotté Haandklæder 44 „
Flotte Tevarmere færdigmt. 3,28
Manchetskjorter fra 2,85
2 Kasser Drengedgensere 2,85 3,85
8 stærke Hverdagsklædninger (Herre) graa og brun 13,85 18,50
En Masse prima Arbejdstøj og Undertøj er fremlagt dels i Vinduene, dels indenfor. Det sælges rasende billigt, og det er reelle Varer.
Nu maa Annoncen ikke gerne blive større, vi kunde nemt fylde hele Avisen; men naar Varerne skal sælges uden Avance, bliver der Ikke Raad til det.
Vi glæder os til at se Dem — det er saa morsomt, naar man ved, at man virkelig har noget ekstra godt at byde paa.

Manufakturhuset HASLE
Klemensker.
Iste Kl.s Kød, dyrlægekontrolleret saavel før som efter Slagtingen, anbefales til yderst billige Priser.
Chr. Kure,
Klemens Slagterforretning.
Bestillinger paa ferske Varer fra Slagteriet, Rønne modtages hver Onsdag og Fredag.

Vier til Tjeneste
med en Mængde gode Ideer til en virksomhedsfuld Reklame i „NORDBORNHOLM.“
Ønsker De en Annonce, der vil blive læst og husket, da ring op Tlf. Allinge 74 og meddel os, hvad De ønsker at reklamere med, vi skal da sende Dem et Udkast og opgive billigste Pris. „NORDBORNHOLM“ læses i alle Hjem indenfor Deres Kundekreds.
„NORDBORNHOLM“ er det billigste og mest fordelagtigste Blad at avertere i.
Gør et Forsøg, og De vil blive overbevist.

Damefrisørsalonen „TUT“
Søndergade ALLINGE Tlf. 123.
Herved anbefaler jeg mig høfligst til Damernes Velvillie.
Ondulation, Klipping samt Skønhedspleje.
Ærb. Herdis Andersen.

Det aarl. Udsalg
er begyndt og slutter den 31. Jan. **Benyt Lejligheden.**
Da vi ikke kan fremhæve alt her, skal vi kun nævne til Eks.:
Overalls 2,95 Jakker 2,95
Herreundertøjer 1,13
Herreunderbenklæder 1,39
Huer 1,48 Hatte 4,50
Dameveste 2,98 Herreveste 2,48
Helulndne Damestrømper 1,33
Kludsko store Numre 85 Øre
og meget, meget mere,
10 pCt. Rabat paa alle Varer undtagen Garn.
Et Parti Kjøletøjer og Fløj bliver udsolgt med 15 pCt.
Alt i Dreng- og Herrehabitter og Frakker ligeledes 15 pCt.
Det betaler sig at køre til **Klemens Manufakturhus** og gøre Deres Indkøb!
E. Krogh-Hansen.
Se Vinduene!

Køb danske Varer og De gavner det danske Landbrug og Industri og skaffer Arbejde til Landets mange arbejdsløse.
Dame-Overtræksstøvler hel Gummi, prima Kv. uds. for 6,90
C. Larsens Skotejfsforretning, All.

Kofoed & Mortensen
Byggeforretning
Tlf. All. 77
Tlf. All. 76
Ligkister og Ligtøj.

Overretssagfører Jac. Jensen.
Inkassationer, Ejendomshandler. Dokumentsskrivning, Dødsbobehandling m. v.
Kontor i Allinge:
(Bogtrykker Gornitzkas Ejendom).
Træffes personlig hver Fredag Form.

Biografen.
Søndag Kl. 8
Hans Højhed.
Lystspil i 10 Akter.
En af Metro Goldwyns bedste Storfilm.

Hasle fotografiske Atelier BERGHAGEN
Optagelse paa Atelieret indtil Kl. 9 Aften — ogsaa Søndag!
Hurtig Ekspedition. Billige Priser.
(Forudbestil Tid — Tlf. Hasle 66).

Prøv alle mine Brødsorter i prima Kvaliteter og De bliver tilfreds.
Brødet bringes overalt.
S. Nielsen, Sønderg.s Bageri.
Tlf. Allinge 14.

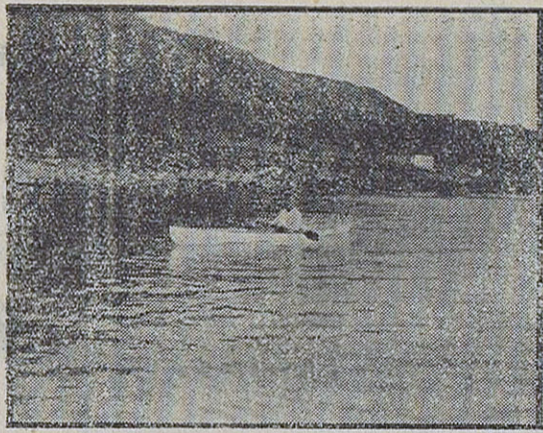
Allinge Skæperi
Optændningsbrænde altid paa Lager, billige Priser.
Tlf. 29. Geert Hansen.

Hasle Bank
Aktieselskabet
modtager Indskud paa Indlaansbog og Folio, Terminsydelser til Kreditforeninger, ordner Kreditlaan m. m.

Punktighed ved Maaltiderne.
— o —
Punktighed er en langt større Dyd, end mange mener. Ikke mindst naar det gælder Maaltiderne. Manden bør være færdig, og Bordet dækket til rette Tid, ligesom ethvert af Familiens Medlemmer maa være rede til at gaa til Bords, naar den Tid er. Desværre syndes der ofte mod den Regel. Fra begge Sider endda. Saavel Husmoderen som Tyende kan „være bag efter“, og Familienmedlemmerne tager det ofte heller ikke saa nøje med at passe Spisetiderne.
Naar en Familiefader kommer træt og sulten hjem, er det naturligt, om han lader Bemærkninger falde om Ventetiden med Maaltidet, og ofte ser man, at Manden derved drives ud i et Udeliv, der hverken er ham eller Familien til Gavn og i alle Tilfælde kræver flere Penge. Omvendt maa man ikke fortænke Husmoderen i, at hun maaske tager sure Miner paa, naar Familiens Medlemmer ikke møder op ved Bordet til rette Tid.
Rent galt er det, naar Punktigheden glipper saa meget, at det ligefrem bliver System i den megen „kommen for sent“. Alle Parter maa beflitte sig for, at man nøje overholder Spisetiderne, ingen af Parterne er tjente med Sløseri i den Retning.
Vi beder indtrængende de averterende indløse vore Indbetalingskort, da vi har store Udgifter og maa betale Postvæsenet forud for hvert Kvartal.

Med Kajak gennem Europa.

Fra Østersøen til Sortehavet.

Har man levet sin Barndom ved Havet — betragtet dets store, blaanende Flade i Magsvejr og Storm, bliver man fortrolig med det og betragter det som en god Ven, man daarlig kan undvære.....

Siden jeg byggede min første Kajak, har jeg tilbragt mangen en ledig Stund med at padle langs Kysten mellem Klipper og Skær. Udflugterne blev stadig længere; saaledes roede jeg en Sommerferie sammen med en Skolekammerat Bornholm rundt, og tog en anden Gang en Afstikker til Christiansø; det var dog nær gaaet galt. — Søen ef lunefuld, og Kajakker egner sig ikke for det aabne Hav — —

Efter udstaaet Læretid lagde jeg en Plan, der gik ud paa med Kajak at padle gennem Tysklands Floder og Kanaler.

Jeg byggede mig en ny og større Baad med vandtætte Skodder og rigelig Plads i Mandehullet, saa den kunde bruges til at overnatte i.

Kajakken døbtes „Bornholm“, fik en dansk Vimpel malet paa hver Side af Stævnen og blev forsynet med to aftagelige Master med Kuttersejl, Ror og Kompas samt et lille Telt at rejse midtskibs.

Nu ventes der kun paa Sol og Varme samt Skibsløjlighed til Tyskland. — Jeg taler med Fisker Vald. Lind i Sandvig, og han lover at tage mig og Kajakken med, naar han skal af Sted med Fisk.

I Ventetiden gøres Udrustningen klar: Sovepose, Primus, Kogegrej, Daaser og Flasker til Proviand, Tøj osv. staves i Baaden.

Saa er der kun Pas og Fagforeningsbog at faa i Orden.

Typograferne er næsten de eneste, der har deres Rejsekasser i Orden og er Medlemmer af Internationale. Har de betalt Kontingent til deres Fagforening, erholder de Understøttelse i Ind- og Udland samt andre Fordele, f. Eks. gratis Hotelophold i større Byer i indtil 5 Dage. Selve den daglige Understøttelse er ikke saa stor; men med lidt Sparsommelighed regner jeg dog med, den kan slaa til. — Herhjemme har de fleste Arbejdere kun Understøttelse paa Stedet, maa møde til Kontrol, og er saaledes tvungne til Uvirksomhed, et Driverliv, der virker sløvende og moralsk nedbrydende. Kunde de rejse, oplevede de altid nye Indtryk, lærte andre Lande og Skikke at kende, andre Arbejdsmetoder, der kunde gavne dem selv senere hen i Livet, foruden et rigt Fond af Minder.

Men derom senere.

Den 19. Maj kommer Telefonbesked fra Sandvig, at der er klar til Afreise. Kajakken paa en Vogn og af Sted til Sandvig. Vi skal til Rügenwalde med Fisk fra Christiansø.

Ved 4-Tiden „stamper“ vi ud af Havnen. Jeg staar agterude og ser efter de kendte Steder, der lidt efter lidt løber sammen og svinder hen.

En Masse Tanker kommer og gaar:Det er et nyt Afsnit af

mit Liv, der nu skal begynde.... Hvad vil der møde mig derude i det Fremmede? Hvornaar vil du se de hjemlige Kyster igen? Mon alting er det samme, naar du engang vender tilbage? Jeg ved, at i hvert Fald et Par Øjne følger mig og Baaden, til den forsvinder som en lille Prik langt ude.....

Vi er tre Mand ombord: Skipperen, en ung Mand og jeg.

Det er Landvind, og der blæser en frisk Brise, som dog tager mere og mere af, jo længere vi naar ud i rum Sø. — Tilsidst er det blikstille. — —

Ca. 3 Timer bruges til Christiansø. Trawlerne er endnu ikke alle kommet ind med Fangsten, saa det varer noget, inden vi kan faa Last og komme videre. Men Ventetiden falder mig ikke lang. Det er meget interessant at iagttage Fiskerflaaden, der nu kommer ind og samles i Havnen — mest tyske Baade. De faar travlt med at pille den Sortering ud, vi skal have med, og saa begynder vi at stuve Lasten.

Solen gaar ned, malende Himlen purpurrød, og Kursen sættes mod Svaneke. Lanterne tændes, Skipper laver Kaffe, og vi gør os det hyggeligt.

Ved Midnatstid fik vi lastet færdigt og stod ud af Indløbet for at gaa direkte til Rügenwalde.

Det er Fuldmåne og herligt Vejr. — Jeg skal have Rortørn Kl. 3, og gaar til Køjs sammen med Skipper.

Træt efter Dagens Begivenheder, falder jeg snart i Søvn og vaagner først, da der bliver purret til Afløsning. — —

Det er en herlig Nat! Maanen staar endnu højt, spejlende sig i Havet, der ligger blankt uden en Krusning. — Alt er saa stille — kun hører man de ensformige Stød fra Motoren og Vandets Plasken foran Stævnen, der æder sig ind i Maanestriben.

Øjet følger Kompasrosen, og Tankerne løber forud — ind i Fremtiden: For hver Skrueomdrejning fjernes du længere og længere fra Hjemmet og dem, du holder af.... Hvad skal du se og opleve i det Fremmede? Mon alt gaar, som du har tænkt dig, eller vil du blive skuffet i dine Forventninger.....

Himlen antager efterhaanden et rødtligt Skær, Maanen blegner, og snart stikker Solen sin Skive op over Horisonten.

De begynder at leve paa forude. Der laves Kaffe, og vi faar nogle Klemmer.

Tyskekysten viser sig som en lang, fin Streg; om nogle Timer er vi inde.

Glad over Livet begynder jeg at fløjte. Men Skipper løfter afværgende Haanden. Jeg vil vel ikke have Storm? — Vejret kan hurtigt forandre sig; mere end en Gang har han været ude, naar Rødspætterne fra Lasten vaskede ham om Ørene. — —

Efterhaanden som vi nærmer os Kysten, bygger Landet op og bliver dobbelt. Det er vanskeligt at

tage Landkending; men Skipper mener, at vi maa være for langt østpaa og forandrer Kurs.

Da det senere viser sig, at vi i Stedet for er kommet for langt mod Vest, anmoder jeg om at faa sat Kajakken paa Vandet, da jeg saa har nærmere til *Berg-Dieveno*, Indløbet til Stettinerhaff.

Motoren standses — Kajakken sættes ud over Baadsiden. Jeg springer i, og efter at have taget hjertelig Afsked med de flinke Fiskere og bedt dem hilse Bornholm, griber jeg Aaren og padler mod Land.

Der er længere ind til Kysten, end jeg havde troet, og først to Timer senere skurer Kajakken op paa Strandbredden.

Det er med en underlig, stemningsfuld Følelse, at jeg sætter Foden paa tysk Jord og ser det tyske Flag veje bag Klitterne.

Alene i et fremmed Land.

Nic. Koefoed,

Skrædder- og Herreekviperingsforretning leverer gode Varer til billige Priser. Tlf. Klemens n. 44 x.

Benmel.

Godt, tørt Benmel er til Salg. 10 Kr. pr. 100 kg. Tlf. 79.

Fodermelsfabriken, Nyker

Gaa ikke over Aaen efter Vand

Køb Deres Forbrug af Sodavand fra

Mineralvandsfabriken **BORNHOLM**

Sandvig Telefon 25

Flaskerensning og Fabrikation kontrolleres af Allinge Apotek.

Flaskerensningen foregaar under lagtagelsen af de strengeste Krav til Renlighed og Hygiejne.

Ved Fabrikationen anvendes kun de allerfineste Raastoffer.

Produktet staar fuldt ud paa Højde med de oversøiske Fabrikkers.

Slagteriets Udsalg, Allinge.

Friske Varer Onsdag og Fredag.

Fersk Flæsk, Karbonade, Mørbrad, Medisterpølse, Fars.

Bayerske Pølser, Knæpølser hjemmelavet Sylte, hjemmesmeltet Fedt, Forskelligt Paalæg.

Dina Sørensen, Tlf. 38.

Anton Sonnes Byggetforretning

Tlf. Allinge 69

Nybygninger og Reparationer. Egetræs- og Kork-Parketgulve, Finer- og Paplofter. Flagstænger og Brandstiger samt Liggistelager.

Chr. Sonne, Allinge.

Bornholms Spare- og Laanekasses Afdeling i Allinge.

Kontortid 9—12 og 2—4.

Renten af Indskud er paa 3 Mdrs. Opsigelse 4,5 pCt. p. a. Alm. Sparekassevilkaar 4 - Folio 2 - i Forsørgelsesafdelingen 3,6 - hvortil Præmie, hidtil 2,4 -

A. Lyster, Hasle.

Hjemmelavet Sylte, Medister og Lungepølse. Varm Blodbudding hver Fredag Middag.

Allinge Teglværk

anbefales.

Mursten, Teglsten, Drænrør.

Tlf. 127.

Har De husket

at tegne Abonnement paa

Nordbornholm

Kun 1 Kr.

Glem det ikke!

Slagteriets Udsalg paa Lindeplads.

Tlf. 45.

Ferske Slagterivarer hver Onsdag og Fredag.

Møllers Bogbinderi

Tlf. 865.

Chr. Dideriksen, Rønne.

Tlf. 865.

Indbinding af Bøger. — Protokolfabrik. — Papirvarer. I. Kl. Arbejde. — Rimelige Priser. — Hurtig Levering.

Leverandør til Biblioteker, Foreninger og Øens største Forbrugere.

Elfenbenslakeret Soveværelse

med 3-fløjet Spejl, compl. fra 450 Kr. Egetræs engelsk Spisestue, compl. fra 550 Kr. Chesterfields Dagligstue, 1 Sofa 3 Lænestole med Velour, fra 450 Kr.

Ratebetaling kan indrømmes. Solide Købere fra 20 Kr. mdl.

Allinge ny Møbelmagasin, Havnegade 53. Allinge.

Bornholms Dampvaskeri

anbefaler sig som Øens eneste store, moderne indrettede Vaskerivirksomhed. **Al Slags Tøj** modtages og leveres hurtigt, probert og billigst muligt. **Manchetskjorter** og **Flipper** kan kun vi levere i den smukke Facon og Udseende som nye, idet vi ved Indlæg af Skjorte og Flippresen, der — foruden at skaane — leverer Deres Manchetlinned saaledes, som det skal og bør se ud.

I egen Interesse gør et Forsøg, og De vil blive tilfreds.

Ind- og Udleveringssteder (til Vaskeriets Priser):

Fragtmand Truelsen, Allinge. Olsker Brugsforening.

Kbm. Mogensen, Tein. Rø Afholdshotel. Kbm. Lund, Nybro.

Fodtøjshd. Rønne-Jensen, Gudhjem. Urmager Nielsen, Klemensker

Barber Kjær, Hasle.

Hovedindleveringssted: Teaterstræde, Rønne, Tlf. 9.

CANADA uden at skifte

kommer Udvandere kun med **Skandinavien-Amerika Linien**, der for dem er den eneste direkte Rute fra Danmark til Canada. Liniens hyggelige Skibe og den gode danske Mad gør, at De vil føle Dem hjemme ombord. Ved Ankomsten til Canada bliver De hjulpet af dansk-talende Funktionærer, der assisterer ved Anvisning af Pladser og ved Køb af Farme eller Jord. Skriv efter vore illustrerede Haandbøger, der indeholder alle Oplysninger om Canada og udleveres gratis hos vore **Agenter** i Provinsen samt sendes gratis fra vore Kontorer.

SKANDINAVIEN-AMERIKA LINIEN

Banegaardsplads 6. Aarhus. Kongens Nytorv 8. København K. Boulevarden 22. Aalborg.

Hvorfor købe Tryksager

Indpakkingspapir og Poser

hos omrejsende Agenter, der paa Grund af

Rejseudgifter maa beregne større Avance

paa en ringere Vare, og sælger denne paa

Efterkrav og uden Garanti.

J Sornitzkas Bogtrykkeri, Allinge,

er De altid sikker paa at faa Deres Tryksager godt udført til den billigste Pris og saa vidt mulig omgaaende Levering, Telefon 74. Indpakkingspapir, Økonomruller, Poser & Konvolutter til Fabrikspris.

De Averterende

anmodes høfligst om at indsende vort Tilgodehavende for Annoncer paa tilsendte Indbetalingskort, Postkonto Nr. 14146, hvilket er den billigste og bekvemteste Maade. Alle Indbetalingskortets 3 Dele maa være udfyldte ved Indbetalingen, men Deres Postbud vil være Dem behjælpelig hermed og modtage Beløbet + 5 Øre i Porto mod Kvittering paa Postbeviset.